

Reactie wetsvoorstel preferentie kinderalimentatie

31 oktober 2022
Leo de Bakker RA, directeur LBIO

Met belangstelling en groot genomen heb ik kennisgenomen van het wetsvoorstel “Wijziging van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek en van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek BES in verband met het toekennen van preferentie aan de verschuldigde uitkeringen tot voorziening in de kosten van verzorging en opvoeding van minderjarige kinderen en in de kosten van levensonderhoud en studie van jong meerderjarigen” en van de bijbehorende Memorie van Toelichting. Met u ben ik van mening dat het in het (financiële) belang van het kind is om aan de verschuldigde kinderalimentatie preferentie toe te kennen, zodat de inning prevaleert boven o.a. consumptieve schulden.

Het feit dat de kinderalimentatie tot op heden geen vorm van preferentie heeft, is bij de inning een groot probleem gebleken. In veel zaken waar sprake is van concurrente vorderingen heeft het LBIO te maken met onbegrip van de alimentatiegerechtigde. Immers bij de berekening van de hoogte van de kinderalimentatie wordt in principe geen rekening gehouden met de verplichte aflossing op schulden van de alimentatieplichtige. Indien het LBIO de inning overneemt, is het niet mogelijk het door de rechter bepaalde bedrag aan kinderalimentatie te incasseren doordat er sprake is van concurrerende schuldeisers. Kinderalimentatie voorziet in gelden om (een deel van) de kosten van de verzorging en opvoeding van het kind te kunnen betalen. Als dan de bijdrage in de vorm van kinderalimentatie (gedeeltelijk) wegvalt, leidt dit veelal tot nadelige gevolgen voor de opvoeding en ook voelen de betreffende kinderen zich minder gewaardeerd door de alimentatieplichtige ouder hetgeen leidt tot een nadelige sociale ontwikkeling. Voorts is het zeer onlogisch dat recent door de rechter vastgestelde kinderalimentatie niet kan worden geïnd. Met de door u ingevoerde preferentie worden deze problemen opgelost. Ook zal het gemakkelijker innen van de kinderalimentatie schrijnende situaties voorkomen voor kinderen, die zoals u al aangeeft, een kwetsbare groep vormen in onze samenleving.

Bevoorrechting boven vorderingen uit sociale zekerheidswetten

Ook wat betreft de rangorde die u heeft toegekend aan de bevoorrechting van de kinderalimentatie ben ik verheugd. De kinderalimentatie wordt boven de vorderingen uit sociale zekerheidswetten gesteld en daarmee boven de vordering op grond van gemeentelijke bijstandsverhaal.

In de situatie dat een alimentatiegerechtigde een bijstandsuitkering verkrijgt, kan een gemeente kiezen om een verhaalsbeschikking op te maken en zo een deel van de bijstand te verhalen op de alimentatieplichtige ouder of kan de gemeente ervoor een kinderalimentatiebeschikking op te laten maken. De uitkomst van beide beschikkingen leidt in principe tot eenzelfde te betalen bedrag door de onderhoudsplichtige ouder. Aangezien de kinderalimentatievordering tot op heden geen preferentie heeft, kiezen veel gemeentelijke sociale diensten ervoor om een zogeheten verhaalsbeschikking op te maken indien een alimentatiegerechtigde ouder een bijstandsuitkering ontvangt. Met een dergelijke verhaalsbeschikking kan de gemeentelijke sociale dienst een (deel van de) vordering die bedoeld is voor de bijstandsuitkering preferent verhalen op de alimentatieplichtige ouder. In het geval de alimentatiegerechtigde ouder vervolgens uit de bijstand treedt, heeft hij of zij echter geen recht op kinderalimentatie. De alimentatiegerechtigde ouder zal de rechter dan moeten verzoeken om een kinderalimentatiebeschikking waarvoor een lange doorlooptijd geldt. Gedurende deze periode ontvangt de alimentatiegerechtigde geen kinderalimentatie. In het geval de gemeente ervoor had gekozen een kinderalimentatiebeschikking te laten op maken, zou de alimentatiegerechtigde wel recht hebben op kinderalimentatie bij het uittreden uit de bijstand. Dit zou de financiële zelfstandigheid van de alimentatiegerechtigde ouder ten goede komen en daarmee ook de opvoeding van het kind.

Door kinderalimentatie preferentie te geven, boven de verhaalsbijdrage, is het voor de gemeentelijke sociale diensten aantrekkelijker om te kiezen voor een kinderalimentatiebeschikking. Het innen van de kinderalimentatie is immers eenvoudiger geworden doordat er hier ook sprake is van een preferente vordering. Met de nieuwe wetgeving verwacht ik dat gemeenten er eerder voor zullen kiezen om de alimentatiegerechtigde een alimentatiebeschikking te laten verzoeken. Daarmee wordt

bereikt dat hij of zij na de bijstandsperiode kan beschikken over kinderalimentatie en daarmee sneller financieel zelfstandig kan worden.

Opslagkosten en executiekosten

In de Memorie van Toelichting wordt over de opslagkosten het volgende vermeld:

De opslagkosten maken op grond van artikel 1:408, achtste lid, BW van rechtswege deel uit van de in te vorderen onderhoudsbijdrage. De tenuitvoerlegging van de kinderalimentatievordering geschiedt dus met inachtneming van de wijziging van artikel 1:408, derde lid, BW (met de verhoging van de opslagkosten).

Na intern overleg rijst bij ons de vraag of met deze formulering voldoende duidelijk wordt gemaakt dat de opslag- en executiekosten, net als de kinderalimentatievordering, preferent zijn. Er zou discussie met andere schuldeisers kunnen gaan ontstaan of het feit dat deze kosten deel uitmaken van de onderhoudsbijdrage tevens zou betekenen dat ze ook als onderhoudsbijdrage gezien dienen te worden in de zin van het preferent zijn. Strikt genomen zijn het immers geen onderhoudsbijdragen, al gaan ze er wel deel van uitmaken. Om discussies te voorkomen zou het voor de uitvoering van de wet positief zijn als uitdrukkelijk in de Memorie van Toelichting op wordt genomen dat zowel de opslagkosten als de executiekosten preferent worden. Ik wil u als suggestie meegeven tevens te verwijzen naar artikel 1:408 lid 10 BW waaruit blijkt dat het LBIO een binnengekomen betaling eerst op de executie- en opslagkosten dient te bestemmen en daarna pas op de onderhoudsbijdrage.